



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

21.12.2017 р.

м. Львів

№ 13/04-35рк/к

Комунальний заклад
«Луцький центр первинної
медико-санітарної допомоги»
пр. Волі, 66а, м. Луцьк, 43010

Про припинення дій,
які містять ознаки порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Львівським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України на виконання доручення Голови АМК України від 15.06.2017 № 8-01/5787 розглянуто повідомлення Товариства з обмеженою відповідальністю «Подорожник Волинь» про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях Комунального закладу «Луцький центр первинної медико-санітарної допомоги № 3» у вигляді відмови укласти договір про відшкодування витрат, понесених у зв'язку з відпуском лікарських засобів, вартість яких повністю чи частково відшкодовується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів» згідно із програмою «Доступні ліки».

2. ЗМІСТ ОБСТАВИН, ВИКЛАДЕНИХ У ПОВІДОМЛЕННІ ПРО ПОРУШЕННЯ

- (2) Товариство з обмеженою відповідальністю «Подорожник Волинь» звернулось до розпорядника бюджетних коштів Комунального закладу «Луцький центр первинної медико-санітарної допомоги № 3» з пропозицією укласти Договір про відшкодування витрат, понесених у зв'язку з відпуском лікарських засобів, вартість яких повністю чи частково відшкодовується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів» згідно із програмою «Доступні ліки».
- (3) Комунальний заклад «Луцький центр первинної медико-санітарної допомоги № 3» листом 24.05.2017 № 1.6/307 відмовив в укладенні договору Товариству з обмеженою відповідальністю «Подорожник Волинь» мотивуючи свою відповідь наступним:
«... Робочою групою в закладі був вивчений ринок фармацевтичних компаній, аптеки та аптечні пункти яких знаходяться на території обслуговування закладу...»,
«... вказані Вами аптеки знаходяться поза межами обслуговування закладу, з метою уникнення фінансових непорозумінь, укладення договору із ТОВ «Подорожник Волинь» є недоцільним...».

- (4) В ході розгляду повідомлення службовцями ЛОТВ АМК України направлено запит про надання інформації іншим медичним установам на території м. Луцьк, а саме, Комунальному закладу «Луцький центр первинної медико-санітарної допомоги» та встановлено, що даним медичним закладом було відмовлено Товариству з обмеженою відповідальністю «Подорожник Волинь» в укладенні договору про відшкодування витрат, понесених у зв'язку з відпуском лікарських засобів, вартість яких повністю чи частково відшкодовується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 №863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів» згідно із програмою «Доступні ліки».

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ УРЯДОВОЇ ПРОГРАМИ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

- (5) З 1 квітня 2017 року почала впроваджуватись Урядова програма «Доступні ліки».

- (6) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів» (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2017 № 152), Кабінет Міністрів України постановив погодитися з пропозицією Міністерства охорони здоров'я України щодо запровадження з 1 квітня 2017 року відшкодування вартості лікарських засобів під час амбулаторного лікування осіб, що страждають на серцево-судинні захворювання, цукровий діабет II типу, бронхіальну астму, за переліком міжнародних непатентованих назв лікарських засобів згідно з додатком до цієї постанови.

- (7) Відповідно до цієї постанови:

- відшкодування вартості лікарських засобів здійснюється за рахунок коштів цільової субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам;
- Міністерству охорони здоров'я, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям провести роз'яснювальну роботу серед населення та здійснювати контроль за виконанням цієї постанови.

- (8) Постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2017 № 152 «Про забезпечення доступності лікарських засобів» затверджено Порядок відшкодування вартості лікарських засобів та Порядок визначення розміру відшкодування вартості лікарських засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню.

- (9) Порядок відшкодування вартості лікарських засобів визначає механізм повного або часткового відшкодування вартості лікарських засобів під час амбулаторного лікування осіб, що страждають на серцево-судинні захворювання, цукровий діабет II типу, бронхіальну астму, суб'єктам господарювання, які провадять господарську діяльність на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з роздрібної торгівлі лікарськими засобами, незалежно від форми власності та підпорядкування, аптечні заклади яких розташовані в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

- (10) Відповідно до Порядку відшкодування вартості лікарських засобів, для здійснення відпуску лікарських засобів, вартість яких підлягає повному або частковому відшкодуванню, суб'єкти господарювання звертаються до розпорядників бюджетних коштів із заявою про укладення договору про відшкодування вартості лікарських засобів. Розпорядники бюджетних коштів, визначені рішеннями про відповідні бюджети згідно із законодавством, формують на підставі укладених договорів перелік суб'єктів господарювання, що здійснюють відпуск лікарських засобів. Формування зазначеного переліку здійснюється без надання преференції окремим суб'єктам господарювання.

- (11) Відпуск лікарських засобів, вартість яких підлягає повному чи частковому відшкодуванню, здійснюється аптечними закладами на підставі рецептів, виписаних закладами охорони здоров'я незалежно від форми власності за місцем надання медичної допомоги пацієнту на рецептурних бланках форми № 1.
- (12) Відповідно до Порядку відшкодування вартості лікарських засобів, суб'єкт господарювання складає звіт про відпущені лікарські засоби за встановленою цим Порядком формою. Звіт подається розпорядникам бюджетних коштів, визначених рішеннями про відповідні бюджети згідно із законодавством. Відшкодування вартості лікарських засобів у сумі, визначеній в Реєстрі лікарських засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню, суб'єктові господарювання здійснюється за рахунок відповідної цільової субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам протягом п'яти робочих днів з дня надходження зазначеного звіту.
- (13) Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.03.2017 № 326 затверджено форму примірного договору між розпорядником коштів та суб'єктом господарювання (аптечним закладом) про відшкодування витрат, понесених у зв'язку з відпуском лікарських засобів, вартість яких повністю чи частково відшкодовується.
- (14) Отже, законодавством визначено чіткий, прозорий та послідовний порядок організації органами влади та органами місцевого самоврядування на місцях Урядової програми «Доступні ліки», який дозволяє всім учасниками регіональних ринків роздрібної торгівлі лікарськими засобами на рівних умовах, за власним бажанням, брати участь у цьому соціальному проекті щодо забезпечення населення доступними ліками.

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ТОВАРНІ РИНКИ, НА ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ ДІЇ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ЛУЦЬКИЙ ЦЕНТР ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ»

- (15) Реалізація (відпуск) лікарських засобів громадянам здійснюється, зазвичай, у роздрібній торговельній мережі – аптеках, аптечних пунктах.
- (16) Постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 929 затверджено Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) (далі – Ліцензійні умови), якими встановлено кваліфікаційні, організаційні, технологічні та інші вимоги для провадження відповідної господарської діяльності.
- (17) Відповідно до Ліцензійних умов:
- аптека** – заклад охорони здоров'я, основним завданням якого є забезпечення населення, закладів охорони здоров'я, підприємств, установ та організацій лікарськими засобами;
- аптечний пункт** – структурний підрозділ аптеки, який створюється в лікувально-профілактичних закладах та функціонує разом з аптекою відповідно до цих Ліцензійних умов, основним завданням якого є забезпечення населення лікарськими засобами шляхом здійснення роздрібної торгівлі;
- роздрібна торгівля лікарськими засобами** – діяльність з придбання, зберігання та продажу готових ліків, виготовлених (вироблених) в умовах аптеки, через аптеку та її структурні підрозділи безпосередньо громадянам для особистого споживання, закладам охорони здоров'я (крім аптечних закладів), а також підприємствам, установам та організаціям без права їх подальшого перепродажу.
- (18) Ринок, на якому діють ліцензіати з роздрібної торгівлі лікарськими засобами в територіальних межах м. Луцьк, є регіональним.

- (19) Ліцензійними умовами визначено вичерпний перелік вимог для провадження господарської діяльності з роздрібною торгівлю лікарськими засобами.
- (20) Дія Ліцензійних умов поширюється на всіх суб'єктів господарювання, зокрема на зареєстрованих в установленому законодавством порядку юридичних осіб незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичних осіб - підприємців, які провадять господарську діяльність з роздрібною торгівлю лікарськими засобами.
- (21) Усі суб'єкти господарювання, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами в територіальних межах м. Луцьк, незалежно від форми власності, є учасниками відповідного регіонального ринку роздрібною торгівлю лікарськими засобами.
- (22) Отже, підходи Комунального закладу «Луцький центр первинної медико-санітарної допомоги» мають бути однаковими до всіх учасників регіонального ринку роздрібною торгівлю лікарськими засобами.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ЛУЦЬКИЙ ЦЕНТР ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ»

- (23) Відповідно до абзацу 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Антиконтентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнаються: надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції;
- (24) Частиною другою статті 15 передбачено Вчинення антиконтентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (25) Листом 13.07.2017 № 118/1102 Комунальний заклад «Луцький центр первинної медико-санітарної допомоги» у відповідь на запит ЛОТВ АМК України надав інформацію про те, що до медичного закладу звертались 8 суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення: а саме:
- ДВТП «Волиньфармпостач»;
 - ТОВ «Волиньфарм»;
 - ТОВ «Українська фармацевтична роздрібна компанія»;
 - Мережа аптек «Сальве»;
 - ТОВ «Мед-сервіс Львів»;
 - ТзОВ «Ваша аптека»
 - ТОВ «Подорожник Волинь»;
 - ТОВ «Астан»

Договори були укладені з ТОВ «Волиньфарм» та ДВТП «Волиньфармпостач».

Механізм та критерії відповідно до яких укладені договори з аптечними закладами: наявність аптек по території обслуговування закладу в безпосередній близькості як до установи так і до її структурних підрозділів.

Відмова Комунального закладу «Луцький центр первинної медико-санітарної допомоги» в укладенні договорів про відшкодування вартості лікарських засобів таким суб'єктам господарювання:

- - ТОВ «Українська фармацевтична роздрібна компанія»;
- Мережа аптек «Сальве»;
- ТОВ «Мед-сервіс Львів»;
- ТзОВ «Ваша аптека»
- ТОВ «Подорожник Волинь»;
- ТОВ «Астан»

мотивуючи, що аптеки даних суб'єкта господарювання знаходяться не на території закладу в безпосередній близькості, як до установи так і до її структурних підрозділів, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до обмеження конкуренції.

З метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до обмеження конкуренції на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України дає Комунальному закладу «Луцький центр первинної медико-санітарної допомоги» обов'язкові для виконання

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Забезпечити у встановленому порядку розгляд звернень суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку реалізації роздрібної торгівлі лікарських засобів та виробів медичного призначення стосовно укладення договорів про відшкодування коштів відповідно до Порядку відшкодування вартості лікарських засобів, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2017 р. № 152 .

Рекомендації є обов'язковими для розгляду органами та особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України протягом **60- ти днів** з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України " Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані. Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова:

Р.Лещишин